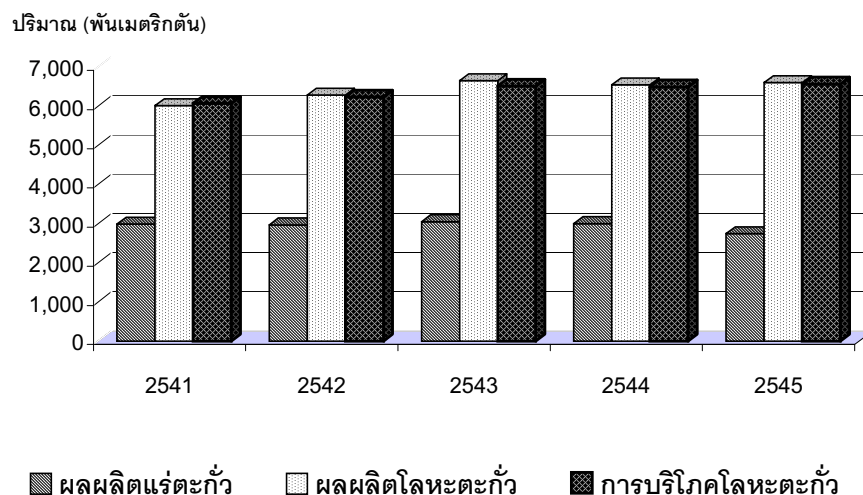

สถานการณ์ตะกั่วในอุตสาหกรรมต่างๆ

โดยนางวรรณฯ ส่งศิริ

ตะกั่วเป็นโลหะหนักที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจ เกิดตามธรรมชาติเป็นแร่ธาตุที่ได้จากการทำเหมืองใน 60 ประเทศทั่วโลก กระจายไปในภูมิภาคต่าง ๆ แหล่งแร่ตะกั่วมักเกิดร่วมกับแร่สังกะสี เงิน และทองแดง ปริมาณแร่สำรองของสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย แคนาดา จีน ไอร์แลนด์ เม็กซิโก เปรู โบรตุเกส และอื่นๆ คาดว่าจะมีแร่สำรองของโลกประมาณ 1.5 พันล้านตัน ประเทศผู้ผลิตแร่ตะกั่วรายสำคัญ ได้แก่ ออสเตรเลีย จีน สหรัฐฯ เปรู เม็กซิโก และแคนาดา มีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 77 ของผลผลิตโลก โดยออสเตรเลียมีปริมาณแร่สำรองมากที่สุด รองลงมาได้แก่ จีน ผลผลิตแร่ตะกั่วของโลกประมาณ 3 ล้านตันต่อปี ในขณะที่ผลผลิตโลหะตะกั่ว ทั้งตะกั่วบริสุทธิ์ (Primary Lead) และตะกั่วผสม (Secondary Lead) มีผลผลิตเฉลี่ย 6 ล้านตันเศษ ซึ่งเป็นปริมาณใกล้เคียงกับการบริโภคตะกั่วของโลก ประเทศผู้ใช้โลหะตะกั่วมากที่สุด ได้แก่ สหรัฐฯ มีปริมาณการใช้ 1.5 – 1.7 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 26 ของปริมาณการใช้ของโลก รองลงมาได้แก่ จีน เยอรมนี สาธารณรัฐเกาหลี และสหราชอาณาจักร ตามลำดับ อุตสาหกรรมที่ใช้โลหะตะกั่วมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมแบตเตอรี่ (78 %) อุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์และสารประกอบ (8 %) อุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์รีดและอัดขึ้นรูป (6) อุตสาหกรรมโลหะผสม (3 %) กระสุนปืน (2 %) ตัวเติมในก๊าซซีลีน (0 %) อื่นๆ (3%)

กราฟแสดง การผลิต การบริโภค ตะกั่วของโลก ปี 2541-2545

การผลิต การบริโภค แร่ตะกั่วของโลก

หน่วย: พันเมตริกตัน

ปี	ผลผลิตแร่ ตะกั่ว	อัตราการ ขยายตัว	ผลผลิตโลหะ ตะกั่ว	อัตราการ ขยายตัว	การบริโภค โลหะตะกั่ว	อัตราการ ขยายตัว
2536	2,693	-11.7	5,462	-0.7	5,215	-1.0
2537	2,704	0.4	5,448	-0.3	5,467	4.8
2538	2,752	1.8	5,738	5.3	5,844	6.9
2539	2,997	8.9	5,810	1.3	5,979	2.3
2540	3,023	0.9	6,017	3.6	6,052	1.2
2541	2,988	-1.2	6,015	0.0	6,070	0.3
2542	2,967	-0.7	6,279	4.4	6,235	2.7
2543	3,047	2.7	6,649	5.9	6,509	4.4
2544	2,999	-1.6	6,545	-1.6	6,492	-0.3
2545	2,743	-8.5	6,602	0.9	6,563	1.1

ที่มา : International Lead and Zinc Study Group

ในช่วง 10 ปี (2536-2545) ผลผลิตแร่ตะกั่วของโลก มีการเปลี่ยนแปลงลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.9 ผลผลิตแร่ตะกั่วของโลกมีปริมาณสูงสุดในปี 2543 จำนวน 3.05 ล้านตัน ปริมาณผลผลิตแร่ตะกั่วของโลกจะอยู่ที่ระดับ 2.7-2.9 ล้านตัน ประเทศผู้ผลิตรายสำคัญเรียงตามลำดับได้แก่ ออสเตรเลีย จีน สหรัฐฯ เปรู และเม็กซิโก ในปี 2545 มีผลผลิตคิดเป็นร้อยละ 77 ของผลผลิตโลก เป็นจำนวนผลผลิต 2.11 ล้านตัน ในขณะที่ผลผลิตของโลกมีจำนวน 2.74 ล้านตัน ซึ่งเป็นผลผลิตต่ำสุด นับจากปี 2538 เนื่องจากการลดการผลิตแร่ตะกั่วในออสเตรเลีย แคนาดา ไอร์แลนด์ สเปน และสวีเดน

แนวโน้มการผลิตแร่ตะกั่วในปี 2546 หลังจากผลผลิตแร่ตะกั่วในปี 2545 ต่ำสุด คาดการณ์ว่า ในปี 2546 ผลผลิตแร่ตะกั่วจะปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.8 เพราะการเพิ่มผลผลิตในออสเตรเลีย และเหมือง Tara ในไอร์แลนด์กลับมาเปิดการใหม่เมื่อปลายปีก่อน

ประเทศผู้ผลิตแร่ตะกั่วรายสำคัญของโลก

หน่วย: พันเมตริกตัน

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546 ม.ค-มี.ค.
ออสเตรเลีย	633	650	714	658	167
จีน	549	660	599	568	132
สหรัฐอเมริกา	513	458	463	448	112
เปรู	271	271	289	291	74
เม็กซิโก	126	138	136	140	38
แคนาดา	162	149	154	97	19
โมร็อกโก	80	82	77	73	17
อื่นๆ	632	639	568	469	121
รวม	2,966	3,047	3,000	2,744	680

ผลผลิตโลหะตะกั่วของโลก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นับตั้งแต่ปี 2536 ซึ่งมีผลผลิตโลหะจำนวน 5.46 ล้านตัน ยกเว้นปี 2544 ซึ่งผลผลิตโลหะลดลงประมาณ 1 แสนตัน และปี 2543 ผลผลิตโลหะของโลกมีปริมาณสูงสุดเป็นจำนวน 6.65 ล้านตัน โดยมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนถึงร้อยละ 5.9 ประเทศผู้ผลิตโลหะตะกั่วรายใหญ่ของโลก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา จีน เยอรมนี สหราชอาณาจักรและออสเตรเลีย มีผลผลิตโลหะตะกั่วในปี 2545 เป็นจำนวน 3.69 ล้านตัน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56 ของผลผลิตโลหะตะกั่วของโลก สำหรับไตรมาสแรกของปี 2546 ผลผลิตโลหะตะกั่วมีจำนวน 1.59 ล้านตัน ลดลงจากช่วงเดียวกันของปีก่อนเป็นจำนวน 33,000 ตัน สหรัฐฯ จีน และเยอรมนี ยังคงรักษาลำดับผู้ผลิตโลหะตะกั่วรายใหญ่ของโลก และคาดว่าในปี 2546 การผลิตโลหะตะกั่วจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1

การบริโภคโลหะตะกั่วของโลกมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 2.2 % ในช่วง 10 ปี โดยมีการบริโภคตะกั่วในปี 2536 เป็นจำนวน 5.21 ล้านตัน และเพิ่มเป็น 6.56 ล้านตันในปี 2545 สำหรับไตรมาสแรกของปี 2546 มีการบริโภคตะกั่วเป็นจำนวน 5.55 แสนตัน ประเทศผู้ใช้แร่รายใหญ่ได้แก่ สหรัฐฯ จีน เยอรมนี เกาหลี และสหราชอาณาจักร ตามลำดับ มีการใช้โลหะตะกั่วในปี 2545 จำนวน 3.44 ล้านตัน และในไตรมาสแรกของปี 2546 ประเทศดังกล่าวใช้โลหะตะกั่วเป็นจำนวน 8.76 แสนตัน

ประเทศผู้ใช้โลหะตะกั่วรายสำคัญของโลก

หน่วย: พันเมตริกตัน

ประเทศ	2542	2543	2544	2545	2546 ม.ค.-มี.ค.
สหรัฐอเมริกา	1,793	1,791	1,694	1,563	383
จีน	524	590	700	860	238
เยอรมนี	372	390	403	381	100
เกาหลี	272	303	314	329	83
สหราชอาณาจักร	325	328	315	310	72
อิตาลี	279	279	284	286	72
ญี่ปุ่น	289	301	284	252	64
ฝรั่งเศส	260	268	265	250	63
สเปน	192	231	246	240	60
เม็กซิโก	187	195	192	225	60
อื่นๆ	1,742	1,833	1,795	1,867	469
รวม	6,235	6,509	6,492	6,563	1,664

การใช้โลหะตะกั่ว อุตสาหกรรมหลักที่ใช้โลหะตะกั่วเป็นวัตถุดิบ ได้แก่ อุตสาหกรรมแบตเตอรี่ รงควัตถุและสารประกอบ(Pigment and other Compounds) ผลิตภัณฑ์รีดและอัดขึ้นรูป (Rolled and Extruded Products) โลหะผสม (Alloys) กระสุนปืน (Shot/Amnution) และตัวเติมในก๊าซซีลัน โดยเฉพาะประเทศในซีกโลกตะวันตก มีการใช้โลหะตะกั่วสำหรับอุตสาหกรรมดังกล่าว ในช่วงปี 2541-2544 อยู่ที่ระดับประมาณ 4.7-5 ล้านตัน มีสัดส่วนการใช้ในอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ สูงสุดในปี 2544 ถึงร้อยละ 77 ของการใช้ทั้งหมดเป็นจำนวน 3.7 ล้านตัน รองลงมาได้แก่ อุตสาหกรรม รงควัตถุและสารประกอบ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8 หรือเป็นจำนวน 3.9 แสนตัน อีกร้อยละ 15 เป็นการใช้โลหะตะกั่วในอุตสาหกรรมที่เหลือ เมื่อเปรียบเทียบอัตราส่วนการใช้โลหะตะกั่วในปี 2543 และ 2544 ปรากฏว่าการใช้โลหะตะกั่วลดลงร้อยละ 4.2 อุตสาหกรรมทุกประเภทมีการใช้โลหะ ตะกั่วลดลง ตั้งแต่ร้อยละ 2.4 ถึงร้อยละ 28.5 เป็นจำนวนโลหะตะกั่วประมาณ 2 แสนตัน

แนวโน้มการใช้โลหะตะกั่วปี 2546 กลุ่มศึกษาตะกั่วและสังกะสีระหว่างประเทศ คาดการณ์ว่า ในปี 2546 ปริมาณการใช้โลหะตะกั่วของโลกจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.9 เป็นผลจากการเติบโตทางเศรษฐกิจของจีน ส่วนในสหรัฐอเมริกา ปริมาณการใช้ลดลงร้อยละ 2 เป็นเพราะอุตสาหกรรมโทรคมนาคมและคอมพิวเตอร์มีการฟื้นตัวอย่างช้า สำหรับยุโรปปริมาณการใช้จะอยู่ระดับเดียวกับปี 2545

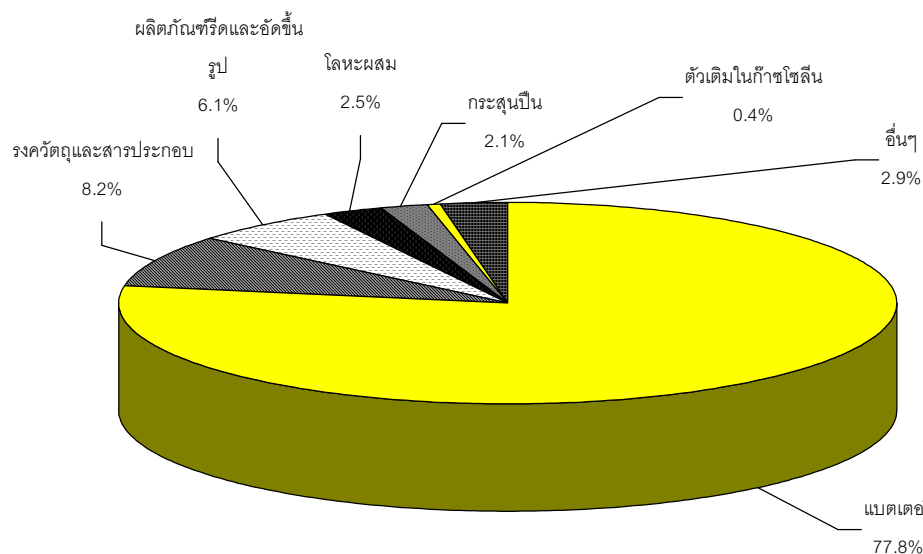
การใช้โลหะตะกั่วในอุตสาหกรรมต่างๆ ของโลกตะวันตก

หน่วย: พันเมตริกตัน

อุตสาหกรรม	2541	2542	2543	2544	%การเปลี่ยนแปลง 2543-2544
แบตเตอรี่	3,500.6	3,635.7	3,823.2	3,730.5	-2.4
รงควัตถุและสารประกอบ	419.3	426.3	434.6	393.3	-9.5
ผลิตภัณฑ์รีดและอัดขึ้นรูป	292.1	267.1	301.8	291.6	-3.4
โลหะผสม	126.1	141.2	147.2	121.8	-17.3
กระสุนปืน	111.9	113.4	120.3	101.9	-15.3
ตัวเติมในก๊าซโซลีน	31.5	27.6	26.0	18.6	-28.5
อื่นๆ	146.0	160.0	158.3	137.8	-13.0
รวม	4,693.0	4,835.1	5,074.5	4,862.1	-4.2

สัดส่วนในการใช้ตะกั่วในอุตสาหกรรมต่างๆ ปี 2544

กราฟแสดงสัดส่วนการใช้ตะกั่วในอุตสาหกรรมต่างๆ ปี 2544

ประเทศผู้ใช้โลหะตะกั่ว 5 ลำดับแรกในอุตสาหกรรมต่างๆ

แบตเตอรี่ (Batteries)

สหรัฐเป็นผู้ใช้ตะกั่วมากที่สุดในอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ มีปริมาณการใช้โลหะตะกั่วเฉลี่ย 1.4 ล้านตันต่อปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37 ของปริมาณการใช้โลหะตะกั่วในอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ รองลงมาได้แก่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สาธารณรัฐเกาหลี เยอรมนี และญี่ปุ่น โดยเยอรมนีและสาธารณรัฐเกาหลี มีปริมาณการใช้ตะกั่วเพิ่มขึ้นทุกปี และในปี 2544 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 13.7 และ 6.9 ตามลำดับ

หน่วย: พันเมตริกตัน

ประเทศ	2541	2542	2543	2544	%การเปลี่ยนแปลง 2543-2544
สหรัฐอเมริกา *	1,427.0	1,470.0	1,490.0	1,390.0	-6.7
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	244.8	293.5	361.5	320.7	-11.3
สาธารณรัฐเกาหลี	205.3	225.7	262.5	280.5	6.9
เยอรมนี	181.7	198.4	214.9	244.3	13.7
ญี่ปุ่น	224.8	211.7	218.7	212.3	-2.9
อื่นๆ	1,217	1,236.4	1,275.6	1,282.7	0.56
รวม	3,500.6	3,635.7	3,823.2	3,730.5	-2.4

* ข้อมูลการใช้โลหะตะกั่วทุกชนิด

รงควัตถุและสารประกอบ (Pigment and Other Compounds)

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศผู้ใช้โลหะตะกั่วในกลุ่มนี้ประกอบด้วย ไต้หวัน ฮังการี ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ ไทย และอินโดนีเซีย มีการใช้โลหะตะกั่วในอุตสาหกรรมรงควัตถุและสารประกอบ เป็นปริมาณใกล้เคียงกับเยอรมนี โดยในปี 2544 มีปริมาณการใช้เป็นจำนวน 74,500 ตัน ลดลงจากปี 2543 ร้อยละ 1.2 ในขณะที่การใช้โลหะตะกั่วของเยอรมนี สหรัฐฯ และญี่ปุ่น มีปริมาณการใช้ลดลงร้อยละ 15.9, 16.2 และ 23.5 ตามลำดับ ส่งผลให้ปริมาณการใช้ตะกั่วของอุตสาหกรรมนี้ ลดลงร้อยละ 9.5 จากปีก่อนหน้า

หน่วย: พันเมตริกตัน

ประเทศ	2541	2542	2543	2544	%การเปลี่ยนแปลง 2543-2544
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้	62.6	70.1	75.4	74.5	-1.2
เยอรมนี*	70.2	70.6	88.3	74.3	-15.9
สหรัฐอเมริกา*	53.4	58.2	52.4	43.9	-16.2
ญี่ปุ่น	32.3	33.1	38.3	29.3	123.5
อิตาลี*	33.4	27.8	23.9	29.1	21.8
อื่นๆ	167.4	166.5	156.3	142.2	-35.78
รวม	419.3	426.3	434.6	393.3	-9.5

ผลิตภัณฑ์รีดและอัดขึ้นรูป (Rolled and Extruded Products)

อังกฤษเป็นประเทศผู้ใช้โลหะตะกั่วในผลิตภัณฑ์รีดและอัดขึ้นรูปมากเป็นอันดับหนึ่ง โดยมีปริมาณการใช้โลหะตะกั่วประมาณ 1 ใน 3 ของปริมาณการใช้สำหรับผลิตภัณฑ์นี้ เป็นจำนวน 111,900 ตัน มากกว่าเยอรมนี ซึ่งเป็นผู้ใช้ลำดับสองกว่าเท่าตัว และในช่วงปี 2541-2544 ทั้งอังกฤษและเยอรมนีมีปริมาณการใช้เพิ่มขึ้นเกือบทุกปี ส่วนสหรัฐอเมริกาและเบลเยียมมีปริมาณการใช้โลหะตะกั่วในปี 2544 ลดลงจากปี 2543 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.9 และ 25.8 ตามลำดับ และมีปริมาณการใช้โลหะตะกั่วในผลิตภัณฑ์นี้อยู่ระหว่าง 2.7-3 แสนตัน

หน่วย: พันเมตริกตัน

ประเทศ	2541	2542	2543	2544	%การเปลี่ยนแปลง 2543-2544
อังกฤษ*	99.9	99.7	104.1	111.9	7.5
เยอรมนี	41.0	41.6	45.1	46.7	3.5
สหรัฐอเมริกา	28.2	25.50	52.7	42.2	-19.9
เบลเยียม	43.0	39.4	41.8	31.0	-25.8
ฝรั่งเศส	18.1	20.6	18.7	19.3	3.2
อื่นๆ	61.9	40.3	39.4	40.5	2.79
รวม	292.1	267.1	301.8	291.6	-3.4

โลหะผสม (Alloys)

การใช้ตะกั่วในโลหะผสม (alloys) ในปี 2544 มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 2.5 ของปริมาณการใช้ทั้งหมด เป็นจำนวน 121,800 ตัน ปริมาณการใช้ลดลงร้อยละ 17.3 จากปีก่อนหน้า ซึ่งมีการใช้ตะกั่วในโลหะผสม เป็นจำนวน 147,200 ตัน โดยสหรัฐอเมริกายังเป็นประเทศผู้ใช้ลำดับแรก รองลงมาได้แก่ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อังกฤษ ญี่ปุ่น และอินเดีย และประเทศผู้ขายรายสำคัญลำดับแรก มีปริมาณการใช้ลดลง โดยเฉพาะอังกฤษ ลดลงถึงร้อยละ 54

หน่วย: พันเมตริกตัน

ประเทศ	2541	2542	2543	2544	%การเปลี่ยนแปลง 2543-2544
สหรัฐอเมริกา*	52.8	58.3	63.7	53.6	-15.9
อิตาลี*	26.4	23.1	23.8	16.3	-31.5
เยอรมนี*	13.6	13.4	13.3	13.3	0.0
อังกฤษ*	5.6	5.3	6.5	5.7	-12.3
สเปน	5.5	5.5	5.5	5.5	0.0
อื่นๆ	8.0	7.8	7.5	7.5	0.0
รวม	111.9	113.4	120.3	101.9	-15.3

กระสุนปืน (Shot/Ammunition)

แม้ว่าการใช้โลหะตะกั่วในการผลิตกระสุนปืน (Shot /Ammunition) มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 2 เป็นปริมาณการใช้จำนวนประมาณ 1 แสนตันเศษ แต่ในปี 2544 ปริมาณการใช้ลดลงร้อยละ 15 โดยเฉพาะอิตาลี ปริมาณการใช้ลดลงร้อยละ 31.5 สหรัฐฯ ลดลงร้อยละ 15.9 คิดเป็นโลหะตะกั่วลดลงจำนวน 17,600 ตัน

หน่วย: พันเมตริกตัน

ประเทศ	2541	2542	2543	2544	%การเปลี่ยนแปลง 2543-2544
สหรัฐอเมริกา*	52.8	58.3	63.7	53.6	-15.9
อิตาลี*	26.4	23.1	23.8	16.3	-31.5
เยอรมนี*	13.6	13.4	13.3	13.3	0.0
อังกฤษ*	5.6	5.3	6.5	5.7	-12.3
สเปน	5.5	5.5	5.5	5.5	0.0
อื่นๆ	8.0	7.8	7.5	7.5	0.0
รวม	111.9	113.4	120.3	101.9	-15.3

ระดับราคาโลหะตะกั่ว

ในรอบปี 2545 ระดับราคาโลหะตะกั่ว ณ ตลาดกรุงลอนดอน (LME : London Metal Exchange) มีระดับราคาสูงสุดในช่วงไตรมาสแรกอยู่ที่ 480.15 เหรียญสหรัฐฯ/ตัน หลังจากนั้นมีการเคลื่อนไหวปรับตัวลดต่ำลงโดยตลอดมาถึงจุดต่ำสุดในเดือนตุลาคม ที่ระดับราคา 418.15 เหรียญสหรัฐฯ/ตัน และกระเด้งขึ้นในช่วงปลายปี ที่ระดับราคา 443.61 เหรียญสหรัฐฯ/ตัน มีผลต่อเนื่องให้ระดับราคาโลหะตะกั่วเพิ่มสูงขึ้นในช่วงไตรมาสแรกของปี 2546

ระดับราคาสูงสุด 538 เหรียญสหรัฐฯ/ตัน เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2545

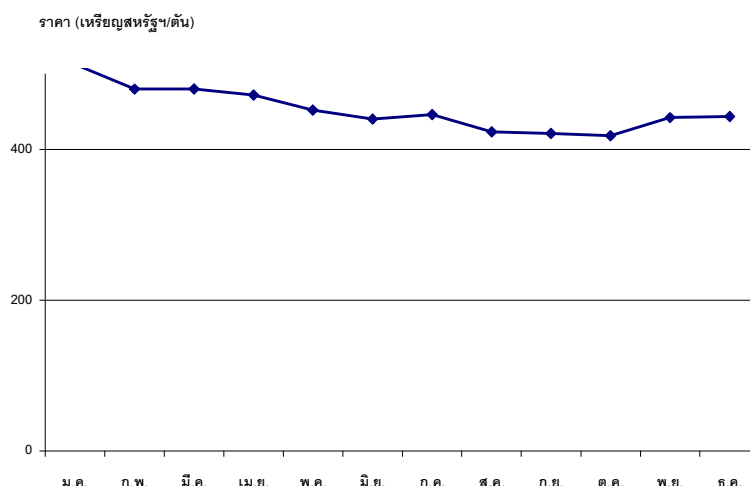
ระดับราคาต่ำสุด 402.50 เหรียญสหรัฐฯ/ตัน เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2545

ราคาเฉลี่ยโลหะตะกั่ว ปี 2542-2545 อยู่ที่ระดับ 502.24, 454.22, 476.04 และ 452.52 เหรียญสหรัฐฯ/ตัน

สถิติราคาโลหะตะกั่ว ณ ตลาด LME

ราคาเฉลี่ย	เหรียญสหรัฐฯ/ตัน	% การเปลี่ยนแปลง	เซนต์/ปอนด์
ม.ค.	513.07	-	
ก.พ.	479.95	-6.46	21.770
มี.ค.	480.15	0.04	21.779
เม.ย.	472.36	-1.62	21.426
พ.ค.	451.89	-4.33	20.497
มิ.ย.	440.00	-2.63	19.958
ก.ค.	446.13	1.39	20.236
ส.ค.	423.24	-5.13	19.198
ก.ย.	421.26	-0.47	19.108
ต.ค.	418.15	-0.74	18.967
พ.ย.	442.12	5.73	20.054
ธ.ค.	443.61	0.34	20.122

กราฟแสดงราคาตะกั่วเฉลี่ย ปี 2545

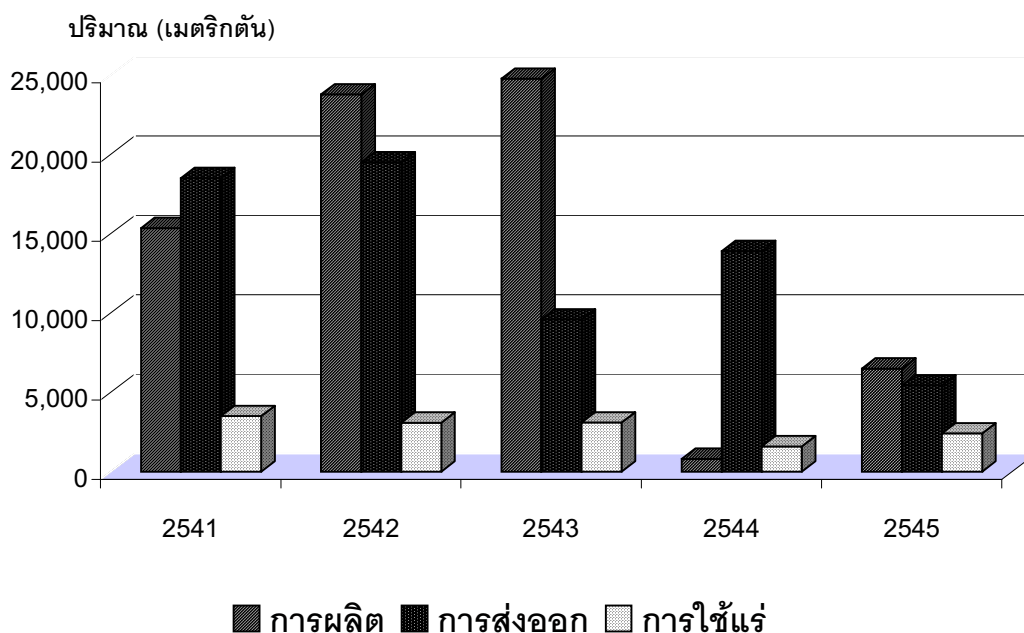
สภาวะการผลิต การส่งออก การนำเข้า แร่/โลหะตะกั่วของไทย

แร่ตะกั่ว ที่ผลิตในประเทศไทยมี 2 ชนิด ได้แก่ แร่ตะกั่วซัลไฟด์ ซึ่งพบในแหล่ง แร่ปฐมภูมิ และแร่ตะกั่วคาร์บอเนต พบในแหล่งแร่ทุติยภูมิ แหล่งแร่สำคัญที่พบอยู่ในเขต อำเภอนาทอง หนองผางภูมิ และอำเภอสหัสขันธ์บุรี จังหวัดกาญจนบุรี บริเวณเขตพื้นที่อนุรักษ์ต่างๆ ได้แก่ เขตป่าอนุรักษ์ เขตอุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ซึ่งเดิมมีการอนุญาตให้ทำเหมืองแร่ รวม 5 พื้นที่ กล่าวคือ เหมืองบ่องาม เหมืองสองท่อ เหมืองบ่อใหญ่ เหมืองบ่อน้อย และแหล่งกะเต็ง จังหวัดปัจจุบันเหลือผู้ผลิตแร่ตะกั่วเพียง 1 ราย คือ บริษัท กาญจนบุรี เอ็กพลอเรชั่น แอนด์ไมนิ่ง จำกัด (เค็มโก้) ส่วนบริษัทผลแอนด์ซัน จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิตแร่ตะกั่วรายใหญ่ของจังหวัดกาญจนบุรี กำลังขอต่ออายุประทานบัตร จึงไม่มีผลผลิตแร่ตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นมา

ในช่วงปี 2541-2545 ผลผลิตแร่ตะกั่ว ส่วนใหญ่มาจากจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนที่จังหวัดตากมีผลผลิตเฉพาะปี 2544 ปริมาณการผลิตตะกั่วในช่วง 3 ปีแรก มีจำนวน 15,000 ตัน – 24,800 ตัน หลังจากนั้นลดลงเหลือ 800 ตัน ในปี 2544 และ 6,500 ตัน ในปี 2545 หลังจากนั้นไม่มีผลผลิตแร่ตะกั่ว ในช่วง 6 เดือนแรกของปี 2546 โดยเหมืองของบริษัท กาญจนบุรี เอ็กพลอเรชั่น เป็นเหมืองเดียวที่เปิดการ ผลผลิตในช่วงดังกล่าว มีมูลค่าสูงสุดในปี 2542 จำนวน 145.8 ล้านบาท และมีมูลค่าต่ำสุดในปี 2544 เพียง 5.5 ล้านบาท

การส่งออก ตลาดแร่ตะกั่วของไทยที่สำคัญเรียงตามลำดับ ได้แก่ สาธารณรัฐเกาหลี จีน ญี่ปุ่น สำหรับเนเธอร์แลนด์ มีการนำเข้าแร่ตะกั่วจากไทยในปี 2544 เป็นจำนวน 2,500 ตัน ปริมาณการส่งออกแร่ตะกั่วในช่วงปี 2541-2545 มีจำนวน 18,500 ตัน 19,500 ตัน 9,600 ตัน 13,900 ตัน และ 5,437 ตัน มีมูลค่าสูงสุด 208 ล้านบาท ต่ำสุด 58.2 ล้านบาท

กราฟแสดงการผลิต การส่งออก และการใช้แร่ตะกั่ว ปี 2541-2545

สถิติ การผลิต การส่งออก การนำเข้า การใช้แร่/โลหะตะกั่ว

หน่วย : เมตริกตัน

แร่ตะกั่ว	2541	2542	2543	2544	2545
การผลิต	15,346	23,783	24,760	800	6,500
มูลค่า (ล้านบาท)	109.2	145.8	134.1	5.5	40.5
การส่งออก	18,500	19,500	9,600	13,900	5,437
มูลค่า (ล้านบาท)	208.4	172.2	81.0	142.4	58.2
การใช้แร่	3,506	3,083	3,094	1,596	2,405
มูลค่า (ล้านบาท)	45.4	39.9	40.1	20.7	31.1
โลหะตะกั่ว					
การผลิต	22,125	26,766	27,193	29,905	42,898
ตะกั่วบริสุทธิ์	3,219	3,025	3,390	1,861	2,783
ตะกั่วผสม	18,906	23,741	23,803	28,044	40,115
มูลค่า (ล้านบาท)	376	389	349.2	421	618
การนำเข้า					
ตะกั่วบริสุทธิ์	20,256	30,793	34,674	41,513	59,918
ตะกั่วผสม	3,505	9,163	44,502	15,953	8,879
ผลิตภัณฑ์ตะกั่ว	322	551	1,122	876	790
รวม	24,083	40,507	80,298	58,342	69,587
มูลค่า (ล้านบาท)	796	995	1,513	1,477	1,622
การส่งออก					
ตะกั่วบริสุทธิ์	1,003	2	0	12	0
ตะกั่วผสม	3,310	14	169	42	1
ผลิตภัณฑ์ตะกั่ว	524	816	850	779	829
รวม	4,837	832	1,019	833	830
มูลค่า (ล้านบาท)	120	49	59	51	46
การใช้					
(การผลิต+นำเข้า-ส่งออก)					
ปริมาณ (ตัน)	41,371	66,441	108,510	89,080	113,315
มูลค่า (ล้านบาท)	703	965	1,462	1,415	1,633

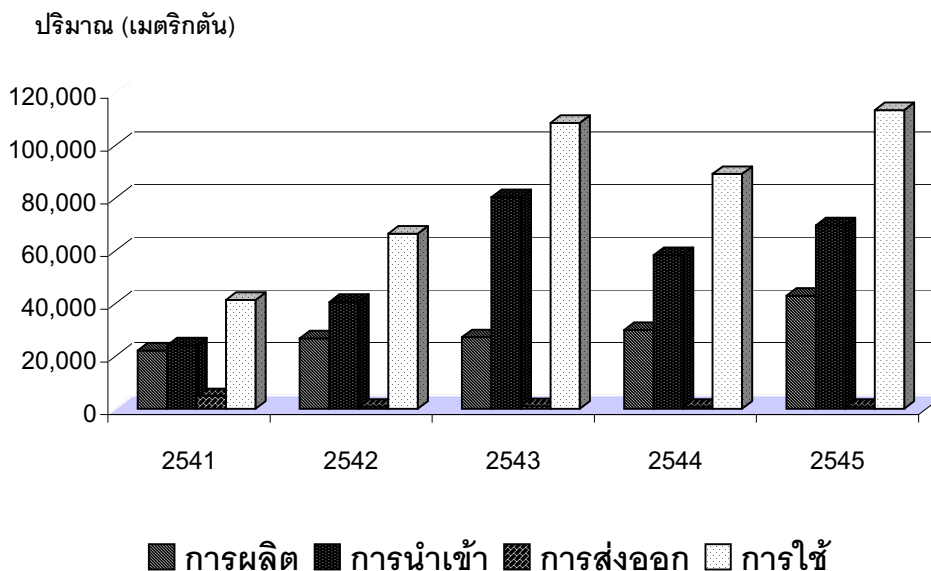
ภาวะอุตสาหกรรมโลหะตะกั่วในประเทศ

โลหะตะกั่วที่ผลิตในประเทศ เป็นโลหะตะกั่วบริสุทธิ์ (Primary Lead) ได้จากการถลุงสินแร่ตะกั่ว และโลหะตะกั่วผสม (Secondary Lead) ได้จากการหลอมเศษแบตเตอรี่ ซึ่งมีผลผลิตกว่าร้อยละ 90 ของผลผลิตโลหะตะกั่วในประเทศ ในช่วงปี 2544 และ 2545 มีผลผลิตจำนวน 28,044 ตัน และ 40,115 ตัน ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นกว่าร้อยละ 40 จากการผลิตโลหะตะกั่วผสมของผู้ผลิตรวม 6 ราย ส่วนตะกั่วบริสุทธิ์มีผู้ผลิต 1 ราย มีผลผลิต 1,861 ตัน ในปี 2544 เพิ่มขึ้นเป็น 2,783 ตัน ในปี 2545 หรือเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ 50

ภาวะการบริโภคโลหะตะกั่ว ในปี 2545 ปรับเพิ่มสูงกว่าปี 2544 ร้อยละ 27.47 จากปริมาณการบริโภค 88,247 ตัน เป็น 112,485 ตัน เป็นผลจาก อุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งเป็นผู้บริโภคหลักมีการขยายปริมาณการผลิตรถยนต์ถึงร้อยละ 27.32 เป็นจำนวน 5.85 แสนคัน รถจักรยานยนต์มีการผลิต 1.96 ล้านคัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 62.13 ผลผลิตโลหะตะกั่วในประเทศจากผู้ผลิตรวม 7 ราย ซึ่งมีกำลังการผลิตรวม 68,000 เมตริกตัน/ปี ใช้กำลังการผลิตในปี 2545 เฉลี่ยประมาณร้อยละ 60 เป็นปริมาณโลหะตะกั่วจำนวน 42,898 ตัน ซึ่งไม่สามารถตอบสนองการบริโภคในประเทศ จึงมีการนำเข้าโลหะตะกั่วบริสุทธิ์ โลหะตะกั่วผสม เป็นจำนวน 68,797 ตัน และผลิตภัณฑ์ตะกั่วจำนวน 790 ตัน มีมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งสิ้น 1,622 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2544 ประมาณ 145 ล้านบาท

แนวโน้มการบริโภคโลหะตะกั่ว ในปี 2546 คาดว่าจะเพิ่มสูงกว่าปี 2545 อย่างต่อเนื่อง เพราะอุตสาหกรรมยานยนต์ ซึ่งเป็นผู้บริโภคหลักมีทิศทางการขยายตัว เนื่องจากนโยบายย้ายฐานการผลิตของผู้ผลิตรถยนต์ค่ายต่างๆ จะผลักดัน อุตสาหกรรมยานยนต์ให้มีการขยายตัวอย่างมากเพื่อผลิตรถยนต์ รถ กะบะ จำหน่ายในประเทศและเพื่อการส่งออก

กราฟแสดง การผลิต การนำเข้า การส่งออก และการใช้โลหะตะกั่ว ปี 2541-2545

สรุป

ภาวะโลหะตะกั่วในปี 2545 มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2544 โดยเพิ่มขึ้นทั้งการผลิต การใช้ และการนำเข้า คิดเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 44, 27, และร้อยละ 19 ตามลำดับ เนื่องมาจากตลาดหลักของผู้ใช้โลหะตะกั่ว ซึ่งได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ มีทิศทางขยายตัวชัดเจน ในปี 2545 ผลผลิตรถยนต์เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.32 เป็นจำนวนการผลิตรถยนต์ทั้งสิ้น 5.85 แสนคัน ส่งผลให้ปริมาณการใช้ตะกั่วขยายตัวเกินกว่าผลผลิตรวมซึ่งมีเพียงร้อยละ 38 ของความต้องการใช้ จึงมีการนำเข้าโลหะแท่งจำนวน 69,000 ตัน จากจีน และออสเตรเลีย เพื่อทำการผลิตแบตเตอรี่ ในจำนวนโรงงานผลิตรายใหญ่ 5 ราย มีการผลิตแบตเตอรี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ในปี 2545 จำนวน 8.21 ล้านลูก มีมูลค่าการจำหน่ายทั้ง สิ้น ประมาณ 4,220 ล้านบาท เพิ่มสูงกว่าปี 2544 ซึ่งผลิตแบตเตอรี่ได้เพียง 7.96 ล้านลูก หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3 มีการผลิตเฉลี่ยเดือนละประมาณ 7 แสนลูก จากผลการสำรวจข้อมูล กำลังการผลิตในอุตสาหกรรมแบตเตอรี่รถยนต์และรถจักรยานยนต์ของ IFCT เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2544 จากกลุ่มตัวอย่างสำรวจพบว่ากำลังการผลิตรวมประมาณ 11.04 ล้านลูก นอกจากนี้บริษัทผู้ผลิตรายใหญ่ยังมีแผนเพิ่มกำลังการผลิต และเพิ่มผลผลิตใหม่ๆ เพื่อป้อนตลาดในประเทศและต่างประเทศ ทำให้แนวโน้มการใช้โลหะตะกั่วในปี 2546 เพิ่มขึ้นชัดเจน เมื่อโลหะตะกั่วที่ผลิตไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ คาดว่าปี 2546 ปริมาณและมูลค่าการนำเข้า โลหะตะกั่วจะเพิ่มขึ้นมากกว่าปี 2545 ประมาณร้อยละ 20 หรือเป็นจำนวนการนำเข้าประมาณ 84,000 ตัน เพื่อสนองตอบความต้องการในประเทศที่เพิ่มสูงขึ้น

กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจ (1)

กันยายน 2546